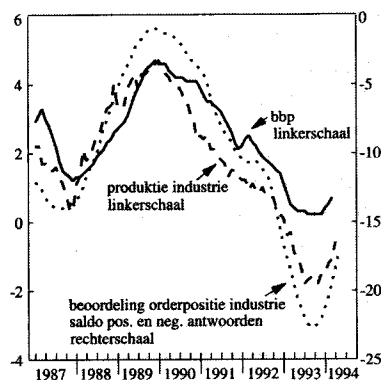

Statistiek

In het Conjunctuurbericht van mei werd melding gemaakt van tekenen van economisch herstel. Dit beeld wordt bevestigd door de meest recente gegevens die zijn opgenomen in dit Conjunctuurbericht. Het volume van het bruto binnenlands product is in het eerste kwartaal van dit jaar duidelijk groter dan een jaar eerder. De geregistreerde werkloosheid daalt licht. De productie in de industrie en de bouwnijverheid kruipen verder uit het dal. Het vertrouwen van de

Figuur 1. Bbp, productie industrie en beoordeling orderpositie, % jaarmutatie van het 12-maands voortschrijdend gemiddelde

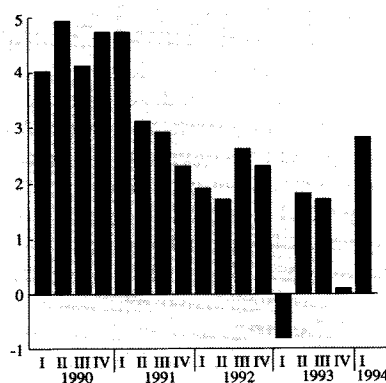
consumenten in de ontwikkeling van de economie blijft toenemen, terwijl ondernemers in de zakelijke dienstverlening hun orderpositie gunstiger beoordelen. In dit Conjunctuurbericht wordt wat dieper ingegaan op de relatief forse toename van de gezinsconsumptie in het eerste kwartaal van 1994.

Gezinsconsumptie fors toegenomen

Het volume van de consumptieve bestedingen van gezinnen is in maart 3,3% groter dan een jaar eerder. In het eerste kwartaal van dit jaar komt de toename vergeleken met dezelfde periode van 1993 uit op 2,8%. Dit is het hoogste groeicijfer van de afgelopen tien kwartalen. Over 1993 als geheel bedroeg het accres 0,7%.

De relatief hoge groei in het eerste kwartaal is vooral toe te schrijven aan de categorie duurzame consumptiegoederen. Ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder bedraagt de toename 5,6%. Binnen deze cate-

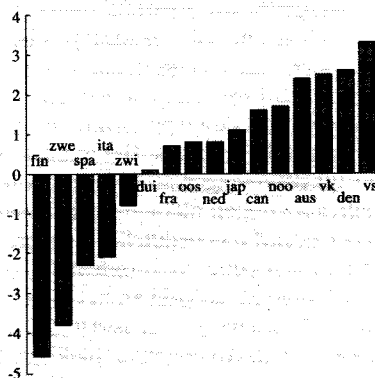
Figuur 2. Binnenlandse consumptie gezinnen, volume, procentuele mutaties, 1993 t.o.v. 1992

gorie zijn de aankopen van nieuwe personenauto's zeer fors gestegen. In het eerste kwartaal van 1994 speelden de effecten van de voorgenomen belastingwijziging voor personenauto's nog een belangrijke rol. Door anticipatie-aankopen in het vierde kwartaal van 1992, werden in het eerste kwartaal van vorig jaar weinig nieuwe auto's gekocht. Het aantal is in het eerste kwartaal van dit jaar weliswaar groter dan in hetzelfde kwartaal van 1993, maar nog altijd ongeveer dertigduizend lager dan in het eerste kwartaal van de zes hieraan voorafgaande jaren. Als de auto-aankopen niet meegerekend worden, stijgt de totale gezinsconsumptie in het eerste kwartaal van 1994 met 1,8%.

De bestedingen aan de categorie voedings- en genotmiddelen zijn in het eerste kwartaal van dit jaar toegenomen met 0,5%. Binnen deze categorie kennen de aankopen van tabaksprodukten opnieuw een sterke daling. Een dergelijke ontwikkeling wordt nu al gedurende negen kwartalen waargenomen. Ongerekend de

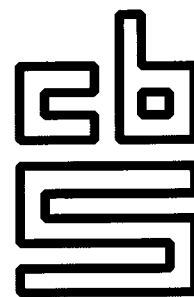
Figuur 3. Gezinsconsumptie, volume, procentuele mutaties 1993 t.o.v. 1992

aankopen van tabaksprodukten laten de bestedingen aan de categorie voedings- en genotmiddelen een stijging zien van 1,3%. De consumptie van diensten, veruit de grootste en qua ontwikkeling meest stabiele categorie, laat een toename zien (+2,5%) die net onder die van de totale gezinsconsumptie ligt.

Internationale vergelijking

In Nederland nam verleden jaar het volume van de consumptieve bestedingen door gezinnen met slechts één procent toe ten opzichte van het voorafgaande jaar. Dat is het laagste groeipercentage van de afgelopen elf jaar. Toch neemt internationaal gezien ons land hiermee een middenpositie in. Met name in Finland en

Zweden liggen de gezinsbestedingen een stuk onder het niveau van 1992. De dramatische groei van de werkloosheid in deze landen kan hieraan hebben bijgedragen. In de VS stijgt de consumptie in 1993 voor het tweede achtereenvolgende jaar fors. Ten opzichte van 1991 is de toename 6%.

I.t.t. de lichte stijging van de consumptie zijn de bruto investeringen in vaste activa in ons land verleden jaar met 3% gedaald. Voor het laatst werd in Nederland een daling waargenomen in 1982. Een aantal andere landen kende in 1993 een grotere daling van de investeringen dan ons land. Ook hier tonen Finland en Zweden de grootste neergang. Opmerkelijk is de achteruitgang van het investeringsniveau met 6% in de economische grootmachten Duitsland en Japan. In de periode 1988-1992 groeiden in deze landen de investeringen nog gemiddeld met zo'n 6% per jaar. De hoogste stijgingspercentages komen in 1993 voor in de Verenigde Staten en Noorwegen. Het hoge cijfer in Noorwegen wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een grote incidentele investering in het derde kwartaal van 1993.

Kerngegevens recente ontwikkelingen, procentuele mutaties t.o.v. hetzelfde jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1987/91 gemidd.	1992	1993	1993			1994 1e kw.	1994				Trend 2)
				2e kw.	3e kw.	4e kw.		feb.	maart	april	mei	
VOLUME-GEVEGENS												
<i>Productie (Kwartaalrekeningen)</i>												
Bruto binnenlands produkt (m.p.)	2,9	1,4	0,2	0,2	0,9	0,3	1,3					
Landbouw en visserij	4,0	0,9	4,3	6,7	3,3	2,3						I
Nijverheid	2,4	0,1	-1,6	-2,9	-1,2	0,0						I
Handel, hotel- en restaurantw., rep. bedr.	3,4	0,8	-1,5	-0,7	0,6	-2,8						I
Transport, opslag- en communicatiebedr.	4,4	3,1	2,3	2,2	3,6	1,8						I
Overige dienstverlening (excl. overh.)	3,3	2,0	2,0	2,1	2,2	2,3						I
Algemeen overheidsbestuur, enz.	1,0	0,6	0,3	0,3	0,2	0,3						I
<i>Productie (maandindicatoren)</i>												
Delfstoffenwinning	1	0	2	-6	9	6	1	3	-1	10		I
Industrie	3	0	-1	-2	-1	-1	0	0	2	2		I
Voedings- en genotmiddelenindustrie	2	3	1	0	1	1						I
Textiel-, kleding- en lederindustrie	1	-8	1	-5	7	6						I
Papier- en grafische industrie	4	-1	1	1	2	0	0	0	1			I
Chemische industrie	3	2	-3	-6	-5	0	2	0	3			I
Rubber- en kunststofverw. industrie	6	-2	-5	-7	-5	-2	-4	-4	-4			I
Hout- en bouwmaterialenindustrie	3	0	-2	0	0	-3		-6				I
Basismetalenindustrie	4	0	4	6	4	3						I
Elektrotechnische industrie	0	0	-1	-5	0	0						I
Rest metaal- en overige industrie	3	-1	-4	-4	-3	-5						I
Openbare nutsbedrijven	1	0	-1	-2	-2	0	0	2	-2			I
Bouwnijverheid	3	3	-3	-3	-3	-4	-5	-12	1	3		I
<i>Consumptie</i>												
Binnenlandse gezinsconsumptie	3	2	1	2	2	0	3	2	3			I
Voedings- en genotmiddelen	2	1	0	1	0	-1	0	1	3			I
Duurzame consumptiegoederen	4	1	-3	0	2	-5	6	3	6			I
Overige goederen en diensten	3	3	2	3	2	2	3	3	3			I
<i>Investerings in vaste activa</i>												
Bruto investeringen, totaal	2	1	-3	-2	5	-6						I
Bedrijven	2	1	-3	-2	5	-7						I
Overheid	3	5	-1	-3	3	0						I
<i>Buitenlandse handel (goederen)</i>												
Invoer	6	2		-1	2							I
Uitvoer	6	2		-1	3							I
<i>BBP internationaal</i>												
Verenigde Staten	2,0	2,6	3,0	-2,9	2,8	3,1	3,5					I
Duitsland	3,8	1,2	-1,9	-2,4	-1,4	-0,9	1,6					I
Verenigd Koninkrijk	2,0	-0,6	1,9	1,8	2,1	2,3	2,6					I
Japan	-4,9	1,4	0,1	-0,2	0,1	-0,3						I
PRIJZEN												
Consumentenprijsindex		3,2	2,6	2,4	2,8	2,7	3,0	3,0	2,9	2,8	2,8	I
<i>Productenprijzen industrie</i>												
Afzet		-1,2	-1,9	-2,4	-1,8	-1,4	-0,9	-0,7	-1,0	-0,3		I
Verbruik		-3,1	-3,6	-4,5	-3,3	-2,6	-1,2	-1,4	-1,0	0,5		I
Aardolie, North Sea Brent (in \$ per barrel)	19,00	19,32	17,24	18,54	16,69	15,42	13,74	13,74	13,48	14,97	16,10	-I
<i>Regelingslonen</i>												
Particuliere bedrijven	1,8	4,3	-3,2	-3,4	2,7	-2,8	2,3	2,4	2,3	1,8	1,7	I
Overheid	2,0	3,2	2,5	1,7	1,5	2,4	1,6	1,7	1,6	1,2	1,2	I
Gepremieerde en gesubsidieerde sector	2,1	4,0	3,7	4,8	2,8	2,8	2,4	2,4	2,4	0,4	0,4	I
<i>Wisselkoersen (in gld.)</i>												
Amerikaanse dollar (1)	1,96	1,76	1,86	1,81	1,89	1,89	1,93	1,95	1,90	1,91	1,86	I
Duitse mark (1)	1,127	1,126	1,123	1,122	1,124	1,122	1,122	1,121	1,124	1,123	1,122	I
Engelse pond (1)	3,37	3,10	2,79	2,79	2,84	2,82	2,88	2,88	2,84	2,83	2,80	-I
Japanse yen (100)	1,43	1,39	1,68	1,65	1,79	1,74	1,80	1,83	1,81	1,84	1,79	I
OVERIGE INDICATOREN												
Consumentenvertrouwen 1) (in %)	1	-14	-22	-25	-19	-23	-16	-16	-14	-11	-8	
Economisch klimaat	-4	-36	-50	-56	-46	-47	-36	-36	-28	-23	-20	
Koopbereidheid	5	1	-4	-5	-1	-8	-3	-3	-4	-3	0	
Koersindex voor aandelen, algemeen	4	5	16	5	21	36	37	39	28	28	27	I
Uitgesproken faillissementen	-2	24	27	31	33	12	13	16	7	-2	-13	I
<i>Conjunctuurst</i>												
Industrie												
Beoordeling orderpositie 1) (in %)	-7	-16	-22	-24	-20	-22	-12	-13	-9	-12	-9	
Orderpositie (4e kw. 1993=100)	116	115	102	102	101	100	102	101	103	104	104	-I
Bezettingsgraad (in %)	85	83	81	81	81	80	83					-I
<i>Zakelijke dienstverlening</i>												
Beoordeling orderpositie 1) (in %)												
Computer servicebureaus		-36	-26	-51	-44	5	8					
Ingenieurs- en architectenbur.		-11	-21	-29	-15	-29	-25					
Economische adviesbureaus		-12	-14	-18	-11	-13	-8					
<i>Arbeidsmarkt</i>												
Aantal banen van werknemers (x 1000)	5206	5551	5545	5580	5566	5487						I
Aantal vacatures (x 1000)		67	39	44	34	32						-I
Geregistreerde werklozen 3) (x 1000)		336	415	394	421	453	520	520	500	483		I
Idem, in % van de totale beroepsbevolking		5,3	6,5	6,2	6,6	7,1	8,1	8,1	7,8	7,5		I
Aantal werkloosheidsuitkeringen (x 1000)		587	663	634	662	707	772	779	776	747		I
Aantal uren uitzendkrachten		-6	-10	-9	-10	-12	-1					-I
<i>Geld en krediet</i>												
Spaartegoeden	4,7			9,0	2,9	2,8	3,2	3,5	3,3			
Binnenlandse liquiditeitsmassa	8	6	7	7	7	7	8	9	8			I

1) Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal; 2) Trend: procentuele jaarmutatie van het meest recente voortschrijdende 12-maands gemiddelde; -I: kleiner dan -5%; -I: tussen -5% en -2%; I: tussen -2% en +2%; I+: tussen 2% en 5%; I++: groter dan 5%. 3) Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. De gegevens zijn niet voor het seizoen gecorrigeerd; 4) Reeksbreuk; - : gegevens nog niet beschikbaar.